

VALDKONDLIKU TEADUS- JA ARENDUSTEGEVUSE TUGEVDAMISE PROGRAMMI (RITA) TEGEVUSE 1
„STRATEEGILISE TA TEGEVUSE TOETAMINE“
UURINGU LÄHTEÜLESANNE

Euroopa Liit
Euroopa
Regionaalarengu Fond

Eesti
tuleviku heaks

Uurimisteema

„COVID-19-ga seotud tegevuspiirangute sotsiaalse ja majandusliku mõju ning riigi kriisimeetmete tõhususe hindamine elanikkonna sotsiaalmajandusliku heaolu maksimeerimiseks.“

Lahendatavad probleemid

Koroonaviiruse pandeemiaga seoses kehtestatud tegevuspiirangutel ja kontrollmeetmetel on oluline sotsiaalne ning majanduslik mõju. Tänapäeval on nende mõju iseloom ja ulatus ebaselge ning samuti on täna keeruline sotsiaalset ja majanduslikku mõju prognoosida ning seetõttu ka negatiivset mõju vähendada. Riigid on koroonakriisi leevendamiseks ette näinud mitmeid kriisileevendusmeetmeid, nende tõhusus ja tulemuslikkus on alles selgumas. Olenemata suurest määramatuses tuleb aga teha poliitikaotsuseid, milleks riigi analüütikutel puudub vajalik teadmispõhine sisend:

1. Puudub regulaarne ja tihe diskussioon teadlaste, analüütikute ja poliitikakujundajate vahel, et teha informeeritud, teadmispõhiseid otsuseid.
2. Erinevaid andmeid on palju, kuid need on hajutatud ja omavahel seostamata, avaldamine on pika viitajaga või juurdepääsupiirangutega, mistõttu on raskendatud ka tervikpildi saamine kriisi sotsiaalsest ja majanduslikust mõjust.
3. Puudub analüüs, metoodika ja tööriistad kriisileevendusmeetmete mõju hindamiseks ja uute tõhusate meetmete arendamiseks.
4. Ei ole teada, millised on parimad strateegilised valikud majanduse taastamiseks ja uuele kasvule suunamiseks pärast kriisi lõppu.
5. Puudub adekvaatne rahvusvaheline võrdlus erinevates riikides rakendatud meetmete ja nende tõhususe suhtes sotsiaalmajanduslike eesmärkide saavutamisel.

Eesmärk

Uuringu tellimine tuleneb vajadusest saada aktuaalset teadmispõhist sisendit koroonaviiruse pandeemiast tingitud kriisi ning selle leevendamiseks välja töötatud lühiajaliste ja pikaajaliste kriisileevendusmeetmete mõju hindamiseks. Uuring pakub analüütilist tuge kriisi lahendamiseks tehtavatele otsustele, analüüsib majandustegevuse piirangute mõju levikut majanduses ja erinevates sotsiaalsetes gruppides ning võimaldab valmistuda järgmisteks võimalikeks kriisilaineteks.

Uuringu eesmärgid on:

- Analüüsida koroonakriisi mõju Eesti majandusele ja sotsiaaldemograafilistele gruppidele detailsemalt ning võrrelda seda teiste ELi riikidega.
- Võrrelda erinevate riikide (EE, LV, LT, FI, SE, SI, IE...) poliitikameetmeid ja nende seost riigi sotsiaalmajandusliku käekäiguga.
- Kõrvutada kõrgel teaduslikul tasemel esitatud (konsensuslikke) majanduspoliitilisi soovitusi Eestis ja teistes riikides rakendatud poliitikatega.

- Analüüsida, millised on maksimaalse sotsiaalmajandusliku mõjuga kriisileevendusmeetmed, mis aitaksid säilitada pikaajaliste eesmärkide täitmise - tootlikkuse ja konkurentsivõime kasvu.
- Saada kvaliteetset algmaterjali poliitikakujunduseks.

Uuringu käsitlusala täpsustus:

1. Uuringuga ei käsitleta:
  - rahapoliitikat;
  - viiruse epidemioloogiat, tervishoiupoliitikat ja kriisi mõjusid rahvatervisele;
  - keskkonnamõju.
2. Osaliselt käsitletakse majanduse mikrotasandit:
  - ettevõtete käekäiku mikrotasemel ja spetsiifilisi sektoripõhiseid meetmeid kaasatake uuringusse vaid vastavalt vajadusele uurimisküsimuste lahendamisel. Mikrotasandi võtab põhjalikumalt fookusesse Rahandusministeeriumi poolt tellitud ja CITISE poolt teostatav RITA2 uuring.

Muud teemade välistused selguvad jooksvalt, pakkujal on võimalus teha oma ettepanekud uuringu käsitluse välistuste ja kaasamise osas.

Kuna olukord ja tulevikuperspektiivid muutuvad kiiresti ning määramatus on suur, juhitakse **uuringuprotsessi soovituslikult agiilse projektijuhtimise põhimõttel**. Pakkuja esitab oma nägemuse uuringu läbiviimise protsessist pakkumuses. Tellija esialgne nägemus uuringuprotsessist on järgmine:

- Sõnastatud on uuringu üldine eesmärk, kuid uuringu lähteülesandes välja toodud uurimisülesanded võivad täpsustuda uuringu läbiviimise kestel vastavalt kujunenud olukorrale ja vajadusele.
- Uurimismeeskond on peamiselt nõustaja ja eksperdi rollis, et tellijal oleks võimalik kasutada oma töös võimalikult aktuaalset ja teadmispõhist sisendit.

Uurimisülesanded ja -küsimused

Lähteülesandes on välja toodud esialgne nägemus uurimisproblemaatikast, st allpool toodud küsimused on näidisküsimused, mis sõnastatakse uurimisküsimusteks kogu protsessi vältel. Hetkeolukorda ja määramatust silmas pidades võib esialgsed uurimisküsimused liigitada nelja gruppi:

1. Rahvusvahelise võrdlusega ja sünteesiga seotud uurimisülesanded.

- 1.1. Süstematiseerida, analüüsida ja sünteesida võrdluskõlblike ELi ja OECD riikide majanduspoliitilisi meetmeid (lühiajalisi ja pikaajalisi meetmeid¹) ning anda esialgsed hinnangud meetmete tõhususele.
- 1.2. Analüüsida, kuidas on riigid rakendanud täiendavaid sotsiaalse kaitse meetmeid, arvestades juba kehtivaid automaatseid stabilisaatoreid,

sh välja tuua, milline on vaadeldud riigis diskreetsete meetmete ja automaatsete stabilisaatorite vahekord (sh eristada pikemaajalisi ja ajutisi muudatusi).

- 1.3. Analüüsida ekspertide, nt majandusteadlaste esialgseid hinnanguid erinevate meetmete oletatavale tõhususele.
- 1.4. Võrrelda Eestis ning teistes riikides kehtestatud kriisileevendusmeetmeid ning analüüsida, millised meetmed oleksid rakendatavad ja kasulikud Eestile (nt töötuks

¹ Analüüsitavad lühi- ja pikaajalised meetmed valitakse välja tellija ja pakkuja koostöös uuringuprotsessi kestel.

jäänud sihtrühmade tööhõivesse viimise meetmed). Mis oleks nende meetmete Eestis rakendamise eeltingimused, piirangud või takistused?

2. Sotsiaalmajanduslikule mõjule keskenduvad uurimisküsimused ja -ülesanded

Tagasisivaade ja hetkeolukord:

- 2.1. Kuidas on kriis mõjutanud Eesti tööturгу, hõivestruktuuri ja erinevate sotsiaaldemograafiliste gruppide, nii hõivatute kui töötute toimetulekut (sissetulek, asendussissetulek)?
  - a. Milline on kriisileevendusmeetme (nt töötasu hüvitise skeem) mõju tööturul osalemisele, töötusriski (sh koondamisriski) suurenemisele ning majanduslikule toimetulekule (sissetulekutele)?
  - b. Kuidas on kriisileevendusmeetmed täiendanud olemasolevat sotsiaalse kaitse süsteemi?

Tulevikuvaade:

- 2.2. Millistes sektorites võivad pakutavad kriisileevendusmeetmed muuta töötuse olukorda pika-ajalisemaks?
- 2.3. Milliseks kujuneb vanemaealiste tööturul püsimine?
- 2.4. Kuivõrd saab kriisi tagajärjel mõjutatud pendeltööränne ja välistööjõu vajadus? Mis mahus see taastub ja mis orienteerub siseturule ümber?
- 2.5. Millised on objektiivsed ja subjektiivsed takistused tarbimisele, investeeringutele, töökohtade loomisele? (depressiivne välisnõudlus v Eesti erasektori säästumäära tõus...); Kuidas neid ületada?

3. Majandusmõjule keskenduvad uurimisküsimused

Tagasisivaade ja hetkeolukord:

- 3.1. Kuidas kriis areneb(s) ja kuivõrd erinevad kriisileevendusmeetmed toetasid majandusstruktuuri säilimist, tööandjaid tegevuse säilitamisel jne)?
- 3.2. Kuidas ja kui kiiresti võivad majandusprobleemid levida esimeses laines kannatada saanud sektoritest laiemalt ülejäänud majandusse?
- 3.3. Kas ja millistes sektorites mõjutas kriis lisandväärtuse kasvu positiivselt?

Tulevikuvaade:

- 3.4. Kuidas võib kriis mõjutada Eesti majanduse struktuuri ja pikaajalist kasvupotentsiaali?
- 3.5. Mis kujuneb kriitilisemaks, kas välismõjud või meie enda kriisileevendusmeetmed?
- 3.6. Kuivõrd toimub siseturule või ekspordile keskendunud taastumine?
- 3.7. Kuivõrd omavad tähtsust nõudlus- või pakkumispoolsed tegurid Eesti majanduse taastumisel? Milline on Eestisiseste ja välismaiste (tootmise ja tarbimise) piirangute mõju majandustegevusele, nende vahetõrje, kuidas nad teineteist võimendavad või täiendavad? (näiteks välisturist ei tule siia, aga samas Eesti turist jätab ka oma raha Eestisse)
- 3.9. Kas senini välistööjõudu kasutanud sektorite tööjõuvajadus on struktuurne ning kuivõrd leevendab seda kohaliku töötuse kasv?

4. Riigi rollile ja poliitikasoovitustele keskenduvad uurimisülesanded, -küsimused (kuni 10 aasta plaanis jätkusuutlikud).

- 4.1. Kuidas soodustada võimalikult kiiret tööhõive ja majanduskasvu taastumist?
- 4.2. Kuidas ja milliste lahenduste abil soodustada tööturul vähem konkurentsivõimelisemate (ja kõige hiljem hõivesse jõudvate) sihtrühmade hõivesse liikumist?
- 4.3. Kuidas hoida töötuid (eriti hiljem hõivesse jõudvaid) majanduse ja hõive taastumiseni aktiivsete ja konkurentsivõimelistena?
- 4.4. Kuidas aidata kaasa sisetarbimise ja ekspordi taastumisele?
- 4.5. Millised kriisileevendusmeetmed võimaldavad maksimeerida sotsiaalmajanduslikku heaolu? Kellele need meetmed peaksid olema suunatud, kuivõrd tuleks suunata riigi raha majandusse läbi inimeste või läbi ettevõtlike, ning milline võiks olla võimalike meetmete optimaalne proportsioon, maht?
- 4.6. Anda eksperthinnang kriisimeetmete võimalikule pikemaajalisele mõjule tuginedes teiste riikide kogemusele, teaduskirjandusele. Täpsemad mõjuvaldkonnad ning hinnangu detailsus lepitakse kokku tellija ja pakkuja arutelu tulemusena.
- 4.7. Kuidas suurendada sotsiaalkaitseüsteemi paindlikkust, et tulevikukriisides edukamalt toime tulla?
- 4.8. Kuidas peaksid Eesti poliitikakujundajad suhtuma eelarvedefitsiiti ja sedakaudu riigivõla kasvu? Kui suures ulatuses võiks riigivõla kasv olla hästi põhjendatud, arvestades kriisi olemust ja Eesti madalat võlataset? Kuidas võlataset juhitakse erinevates riikides (EE, LV, LT, FI, SE, SI, IE...) ja mida on sellest Eestil õppida?

Uuringu vastavus TA erandi kriteeriumitele

Tellitav teenus vastab teadus-arendustegevuse definitsioonile ning viiele põhialusele:

- Tellitav teenus on **uudne ja loominguline**, kuna 2020. aasta kevade eriolukorra ulatus on Eesti ja ka teiste riikide jaoks uudne, st uudne on uuringu kontekst. Uuring tegeleb probleemidega, mis on väga kompleksed ja millele ei ole seni lahenduse leidmine vajalik olnud. Koroonakriis on oma olemuselt ainulaadne, mistõttu pole olemas ka kasutatavaid mõju hindamise mudeleid. Teenuse käigus selgub uus teadmine või töötatakse välja uus metoodika koroonaviiruse pandeemiast tingitud kriisi ning selle leevendamiseks välja töötatud lühiajaliste ja pikaajaliste kriisileevendusmeetmete mõju hindamiseks.
- Teenust iseloomustab **ettemääramatus**, lõpptulemus ei ole ette teada, sealjuures ei ole teada, kas piisavalt täpsete hindamismeetodite väljatöötamine õnnestub, ning analüüs võimaldab välja töötada soovitusi, mis võimaldavad leevendada praeguse kriisi negatiivset mõju või paremini juhtida tulevikukriise.
- Teenus on **süsteemaatiline**, tegevus dokumenteeritakse ning mõju hindamise tulemused ja metoodika antakse tellijale üle.
- Tellitav teenus on **ülekantav ja/või korratav**, kuna loodav metoodika ja tulemused on laialdaselt kasutatavad koroonapandeemiast tingitud kriisi analüüsimiseks, tulevikukriiside juhtimiseks. Seega on tagatud teadmiste siirdamise võimalus teistesse valdkondadesse.
- Teenuse pakkuja annab ETAg-ile uuringu tulemuste kasutamiseks tasuta lihtlitsentsi koos tulemusi rakendatavatele ministriumitele all-litsentsi andmise õigusega. Teenuse pakkuja on kohustatud andma uuringu tulemuste kasutamise õiguse kolmandatele isikutele õiglastel ja mõistlikel turutingimustel. Kõiki uuringu tulemusi,

millega ei kaasne intellektuaalomandi õigusi, võib avaldamise kaudu laialdaselt levitada.

- Uuringu käigus kogutud andmed tehakse valdkonnale ja konkreetsele andmetüübile omaseid praktikaid järgides võimalikult kiiresti ja laiale auditooriumile kättesaadavaks nii siseriiklikult kui rahvusvaheliselt. Uuringu käigus kogutud algandmed antakse üle huvitatud ministeeriumitele.

Tehnilised nõuded

Nõuded pakkujale

Konkursil võivad osaleda interdistsiplinaarsed konsortsiumid (edaspidi: konsortsiumid), kuhu kuuluvad esindajad vähemalt kahe erineva teadus- ja arendusasutuse (avaliku, eraõigusliku asutuse või ülikooli vähemalt kahe erineva TA alamvaldkonna²) uurimisrühmast. Konsortsiumis osalev uurimisrühm ei või samaaegselt sama konkursi raames osaleda teise konsortsiumi koosseisus.

Uuringu kestus ja eelarve

Uuringu kestus on **kuni 18 kuud** ja uuringu eelarve koos käibemaksuga on **kuni 450 000 eurot**.

Taotlusvooru tähtajad

Konkursi taotlusvoor korraldatakse Eesti teadusinfosüsteemis (edaspidi: ETIS). Konkursil osaleda soovivad konsortsiumid annavad oma osalemissoovist teada Eesti Teadusagentuuri (edaspidi: ETAg) programmi RITA vanemkonsultandile Sigrid Otsale aadressil sigrid.ots@etag.ee, mille järel võimaldab ETAg ligipääsu ETIS-e taotlusvormile. Uuringuettepanek tuleb esitada eesti keeles.

Konkurss jääb avatuks kuni **3. septembrini 2020**.

Juhtpartner ja konsortsiumi juht

Konsortsiumi liikmed peavad endi seast valima juhtpartneri (juriidiline isik), kes esindab konsortsiumi uuringuettepaneku esitamisel, osaleb uuringu täitmises peatöövõtjana ning kellega ETAg (edaspidi ka: tellija) sõlmib teenuse osutamise lepingu.

Konsortsiumi juhil (füüsiline isik) peab olema doktorikraad või eelnev töökogemus samaväärsete laiapõhjalise temaatikaga interdistsiplinaarsete uuringute/projektide läbiviimises ja juhtimises.

Meeskond ja uurimisrühm

Konsortsiumi juht peab projekti elluviimiseks kokku panema meeskonna, mis koosneb vähemalt kahe erineva TA asutuse uurimisrühmast.

Konsortsiumi juht määrab **projektijuhi**, kes vastutab uurimisrühma(de) liikmete omavahelise suhtlemise, uuringu ajakavast kinnipidamise, tellijaga suhtlemise ning korrektse dokumentatsiooni eest ning tema kaudu toimub suhtlemine tellija ja tööde läbiviija vahel. Projektijuhil peab olema seenduval alal kõrgharidus, soovitatavalt teaduskraad ning eelnev töökogemus sarnase sisu ja ajakavaga projektide juhtimise alal.

Uurimisrühmade juhid peavad olema doktorikraadiga või 5-aastase teadustöö kogemusega ning soovitatavalt avaldanud viimase 5 aasta jooksul avaldanud 3 uuringu teemaga seonduvad teadusartiklit. Uuringuettepanekus tuleb välja tuua uurimisrühmade koosseisu kirjeldus koos rollide jaotuse ja töökoormusega projektis töopakettide kaupa (uurimisrühma põhiliikmete kohta esitatakse CV või viide ETISes asuvale CV-le). Konsortsiumi meeskonnast peab soovitatavalt 30% olema doktorikraadiga inimesi, kes on viimase 5 aasta jooksul sotsiaalteaduse valdkonnas avaldanud teadusartikleid. Meeskonda peavad kuuluma eksperdid, kes katavad kõiki uurimisküsimustes nimetatud teemasid. Soovituslik on kaasata konsortsiumi meeskonda kraadiõppureid.

² Haridus- ja teadusministri määrus nr 86 "Teadus- ja arendusvaldkondade loetelu", leitav aadressilt <https://www.riigiteataja.ee/akt/105022019012>

Uuringu elluviimise on lubatud kaasata alltöövõtjatena eksperte (juriidilised või füüsilised isikud) väljastpoolt konsortsiumi, st isikuid, kes ei ole konsortsiumi liikmed ega meeskonnaliikmed. Juhul, kui uuringu elluviimisel on plaanis kasutada selliseid alltöövõtjaid, tuleb uuringuettepaneku koosseisus esitada alltöövõtjate nimed ja registrikoodid/isikukoodid, alltöövõtjate kvalifikatsioon ja pädevused, alltöövõtjate poolt projektis osutatavad teenused, eeldatav tööde maht ja maksumus...

Uuringuettepanek ja lisadokumendid

Uuringuettepanekus **tuleb esitada:**

1. pakkumuse eelarve; kus on kirjeldatud uuringus osalevate töötajate (nii põhitäitjate kui ka üliõpilaste) koormused ja töötasukulud;
2. pakkuja arusaam sisulisest uuringuprobleemist ja sellest lähtuvalt püstitatud uurimisülesannetest;
3. pakutava uurimismetoodika kirjeldus ja põhjendatus;
4. pakkuja nägemus andmevajadusest ning andmestike sidumisest;
5. pakkuja nägemus uuringuprotsessi toimimisest (protsessi etapid, töökorralduslikud ettepanekud jms), uuringu läbiviimise aja- ja tegevuskava kvartalite kaupa Gantti graafikuna;
riskide maandamise plaan, mis kajastab lisaks sisulise töö riskidele ka konsortsiumi töö koordineerimisega seotud riske.
6. konsortsiumi kirjeldus, uuringumeeskonna pädevuse kirjeldus, allhankijate ülevaade.
7. kommunikatsiooniplaan (koos ajakavaga), mis kirjeldab, kuidas plaanitakse uuringu käigus huvigruppidega suhelda ning tulemusi laiemale avalikkusele ja huvigruppidele levitada;

Uuringuettepanek tuleb vormistada ühtseks tervikuks koos eelkirjeldatud osadega.

Konsortsium peab tegema koostööd Sotsiaalministeeriumi, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ja Rahandusministeeriumiga.

Projekti juhtkomisjon ja aruandlus

Konsortsiumi juhtpartner moodustab projekti jälgimiseks projekti juhtkomisjoni, mille koosseisu kuuluvad peale konsortsiumi esindajate ka ETAg-i, Sotsiaalministeeriumi, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ja Rahandusministeeriumi esindaja(d). Projekti juhtkomisjon kohtub regulaarselt, kas füüsiliselt või virtuaalselt, et valideerida nii probleemipüstitust, uurimisülesandeid kui ka nende lahendamiseks kasutatavaid metoodikaid. Juhtkomisjonis tehakse ülevaade senistest analüüsi tulemustest ning püstitatakse eesmärgid järgmisteks vaheetappideks. Projekti juhtkomisjoni ülesanne on tagada, et projekti tegevused vastavad lähteülesandele ning uuringuettepanekus toodud eesmärkidele ja ajakavale ning jälgida, et eelarve oleks kasutatud eesmärgipäraselt.

Konsortsium esitab juhtkomisjonile kvartaalselt kirjaliku kokkuvõtte projekti sisulise töö käigust ja vahetulemuste saavutamisest Exceli vormis, mille töötab välja ETAg.

Projekti juhtkomisjon kiidab kvartaalse aruande alusel heaks projekti progressi ja eelarve kasutamise. Pärast seda, kui juhtkomisjon on selle heaks kiitnud ja konsortsium on soovitatud parandused arvesse võtnud, esitab konsortsiumi juht kvartaalse aruande ETAg-ile ETIS-es ning pärast ETIS-es aruande aktsepteerimist esitatakse ka arve. Makseid tehakse kord kvartalis arve alusel.

Lõpparuande mustand esitatakse peale juhtkomisjoni kinnitamist ETAg-ile 1 kuu enne projekti lõppu. ETAg-il on õigus 2 nädala jooksul teha lõpparuande kohta parandus- või täiendusettepanekuid. Konsortsiumi juhtpartner esitab lõpparuande hiljemalt 1 kuu pärast projekti lõppu. Viimane väljamakse tehakse pärast lõpparuande heaks kiitmist.

Oodatav tulemus/väljundid

Uuringu tulemuste abil on võimalik saada tervikpilt kriisi arengust ja mõjust ning prognoosida piirangute ja nende leevendamise mõjusid käesoleva kriisi näitel. Uuring annab ametnikele, poliitikutele ja avalikkusele parema teadlikkuse kriisi olemusest, mõjudest, erinevate poliitikavaliikute tõhususest ja Eesti majanduse tulevikuväljavaadetest. Uuringu tulemit saab kasutada tulevaste võimalike kriiside juhtimisel.

Järgnevalt on välja toodud oodatavad väljundid uurimisülesannete plokkide lõikes:

- **Rahvusvahelise võrdlusega ja sünteesiga seotud uurimisülesannete väljund/lisandväärtus:**

Väljundina ei nähta meetmete kirjeldavat ülevaadet, vaid sünteesi. Uuringust saadav peamine lisandväärtus:

- süstematiseeritud ja sünteesitud andmestikud;
- teadmispõhine põhjalik võrdlus Eesti ja rahvusvahelistest meetmetest, koos eksperthinnangutega;
- sisend teistes riikides rakendatud meetmete sobivusest Eesti kontekstis;
- tõendatud sisend poliitikakujundamiseks ja tulevikukriiside lahendamiseks Eestis.
- **Sotsiaalmajanduslikule mõjule keskenduvate uurimisküsimuste ja –ülesannete väljund/lisandväärtus:**
- analüütikutele tarvilik tervikpilt sotsiaalmajanduslikust olukorrast, tööturu, hõivestruktuuri olukorrast;
- analüüs objektiivsetest ja subjektiivsetest takistustes sotsiaalmajandusliku arengu tagamisel;
- erinevatest kasutatud, täiendatud ja juurde kogutud andmetest ühendatud ja hästi kasutatav andmestik;
- ettepanekud seiremetoodika väljatöötamiseks, et tagada regulaarne statistikaseire kriisijuhtimiseks;
- tagasivaate ning hetkeolukorra analüüs ning tulevikku vaatav prognoos, eksperthinnangud, mida saab kasutada sisendina poliitikaotsuste tegemisel;
- **Majandusmõjule keskenduvate uurimisküsimuste väljund/lisandväärtus:**
- sektoripõhine tervikpilt kriisi majandusmõjust;
- tervikpilt olemasolevatest andmetest; erinevatest kasutatud, täiendatud ja juurde kogutud andmetest, ühendatud ja hästi kasutatav ja uuenev andmestik;
- ettepanekud seiremetoodika väljatöötamiseks, et tagada regulaarne statistikaseire kriisijuhtimiseks.
- tagasivaate ning hetkeolukorra analüüs ning tulevikku vaatav prognoos, eksperthinnangud, mida saab kasutada sisendina poliitikaotsuste tegemisel.
- **Riigi rollile ja poliitikasoovitustele keskenduvate uurimisküsimuste väljund/lisandväärtus (kuni 10 aasta plaanis jätkusuutlikud).**

- teadmistepõhine, aktuaalne sisend poliitikaotsuste tegemisel, mis on jätkusuutlik 10 aasta perspektiivis;
- teadlaste kaasamine oluliste poliitikaküsimuste lahendamisse;
- tõendus põhised kriisi leevendusmeetmed ning väljumisstrateegiad, mis võimaldaksid optimaalsete kuludega maksimeerida erinevate elanikkonna gruppide sotsiaalmajanduslikku heaolu;
- sisend sünteesi põhjal välja toodud negatiivsetest meetmetest, mida tulevikus pigem vältida;
- soovitusel õiguslike lahenduste osas, kuidas muuta vajalikud andmed kättesaadavaks analüütikutele;
- valmisolek järgmisteks kriisilaineteks.

Alljärgnevalt on esitatud tellija esialgne nägemus töö üleandmise soovituslikust formaadist (pakkuja võib esitada oma nägemuse töökorraldusest):

- Uuringu keskmes on regulaarselt toimuvad analüütilised seminarid teadlaste ning ministeeriumi analüütikute vahel.
- Analüütilisi seminare viiakse läbi regulaarselt vastavalt vajadusele 1-2 kuu tagant. Seminarides antakse ülevaade lahendatud uurimisprobleemistikest, viiakse sellele tuginedes läbi arutelu ning püstitatakse täpsem ülesandepüstitus järgmiseks seminariks. Esimene seminar toimub mõni kuu pärast uuringu algust ning esimesel seminaril antakse ülevaade olemasoleva kirjanduse ja hetkeolukorra statistika põhjal.
- Uuringu kestel toimub lisaks soovituslikult 2 avalikku seminari: 1) vaheseminar, kus tutvustatakse vahetulemusi, vajadusel valideeritakse tulemusi teiste käimasolevate RITA1 projektidega, millel on seos või kokkupuude planeeritava uuringuga; 2) lõpuseminar, mis keskendub teemale: mida kriisist õppisime, mida kaasa võtta tulevikku?
- Tööde käigus antakse analüütikutele üle kõik süstematiseeritud andmestikud, andmemudelid jm tööriistad, mida saab kasutada kriisi ja leevendusmeetmete mõju monitoorimiseks ning prognoosimiseks. Töö tulemusena valmivad analüütilised töötulemid/faktilehed, andmestikud, andmemudelid, mida tutvustatakse ja valideeritakse regulaarsetel tööseminaridel koostöös juhtkomisjoniga. Valminud töötulemid koondatakse töö lõppedes ühte kogumikku, millele lisatakse katuspeatükk, mis keskendub küsimusele, mida koroonakriisist õppida ning silmas pidada tulevikukriiside juhtimisel. Töö tulemusi kasutatakse sisendina kriisi ja selle leevendusmeetmete mõju hindamisel ning vajadusel uute meetmete väljatöötamisel.

Lähteülesandel on järgnevad lisad:

Lisa 1. uuringuettepanekute hindamis- ja valikumenetluse juhend;

Lisa 2. hindamiskriteeriumid.

Valdkondliku teadus- ja arendustegevusetugevdamise (RITA)
tegevuse 1 „STRATEEGILISE TEADUS- JA ARENDUSTEGEVUSE TOETAMINE“
uuringuettepanekute hindamis- ja valikumenetluse juhend

EESMÄRK, KÄSITLUSALA, VASTUTUS

Käesoleva dokumendi eesmärk on kehtestada struktuuritoetuste perioodil 2014-2020 esitatud rakendusuuringute ettepanekute hindamiseks hindamis- ja valikumenetluse juhend „Valdkondliku teadus- ja arendustegevuse (TA) tugevdamine (RITA)“ tegevuse 1 „Strateegilise TA tegevuse toetamine“ raames.

Rakendusuuringute ettepanekute hindamine toimub lähtuvalt „Valdkondliku teadus-ja arendustegevuse tugevdamine“ (RITA) toetuse andmise tingimuste (edaspidi *RITA TAT*) punktist 6.1.4.9³.

Uuringuettepanekuid hindab ekspertide hindamispaneel (edaspidi *hindamispaneel*), kaasates vajadusel sõltumatuid eksperte.

Eespool nimetatud hindajad juhinduvad oma töös:

- 1) RITA TAT-st;
- 2) RITA tegevuse 1 ekspertide hindamispaneeli töökorrast;
- 3) käesolevast juhendist. Juhendi täitmise eest vastutavad SA Eesti Teadusagentuur (edaspidi *ETAg*), hindamispaneeli liikmed ja sõltumatud eksperdid.

TEGEVUSE KIRJELDUS

1. ÜLDSÄTTED

- 1.1. Uuringuettepanek esitatakse elektrooniliselt läbi Eesti Teadusinfosüsteemi (edaspidi *ETIS*) taotlusvooru väljakuulutamisel nimetatud tähtaja jooksul. Uuringuettepanekute menetlemise korraldab ETAg.
- 1.2. Enne uuringuettepaneku hindamist kontrollib ETAg nii konsortsiumi (edaspidi *taotleja*) kui ka uuringuettepaneku nõuetele vastavust, lähtudes lähteülesandes sätestatud tingimustest.
- 1.3. Kui uuringuettepanekus esineb ebatäpsusi (esitamata on kohustuslikke lisadokumente, muid tehnilisi aspekte täpsustamata), informeerib ETAg sellest viivitamatult taotlejat, andes kuni 5 tööpäeva puuduste kõrvaldamiseks. Kui nimetatud tähtaja jooksul puudusi ei kõrvaldata, on ETAg-il õigus lõpetada uuringuettepaneku menetlemine ja uuringuettepanek nõuetele mittevastavaks tunnistada. Nõuetele vastavaks tunnistatud taotlejate nõuetele vastavad uuringuettepanekud suunab ETAg hindamisse.
- 1.4. Taotleja ja/või uuringuettepaneku nõuetele mittevastavaks tunnistamise korral ETAg uuringuettepanekut sisuliselt hindama ei hakka.
- 1.5. Hindamistulemuste põhjal rahuldamisele kuuluvate uuringuettepanekute kohta tehakse uuringuettepaneku rahuldamise otsus.

2. HINDAMINE

- 2.1. Rakendusuuringute uuringuettepanekuid hindab ekspertide hindamispaneel, kaasates sõltumatuid eksperte.

---

³ <http://www.etag.ee/rahastamine/programmid/rita/> kehtivad toetuse andmise tingimused lehe alaosas.

- 2.2. ETag tagab hindamispaneeli ja sõltumatute ekspertide tehnilise teenindamise, s.h valmistab ette hindamiseks vajalikud materjalid, sõlmib hindamispaneeli liikmete ning ekspertidega lepingud ja konfidentsiaalsuse deklaratsioonid, kutsub kokku ja protokollib koosolekud.
- 2.3. Hindamise raames loodud ja saadud dokumentatsiooni säilitatakse ETag-is vastavalt asutuses kehtestatud protseduurireeglitele.
- 2.4. Hindamisele pääsevad ainult nõuetele vastavaks tunnistatud uuringuettepanekud.
- 2.5. Hindamispaneeli töövormiks on koosolek.
- 2.6. Hindamispaneeli moodustab ETag RITA TAT punkti 6.1.4.10 alusel. Hindamispaneelidesse kuuluvad eksperdid, konkursi teema väljapakkunud ministeeriumi(te) esindaja(d) ning ETag-i hindamisnõukogu esindaja.
- 2.7. Hindamispaneelile määratakse juht, kelle ülesandeks on hindamispaneeli koosolekute juhtimine. Hindamispaneeli juhi puudumisel juhib koosolekut tema määratud asendaja.
- 2.8. Hindamispaneel on otsustuspädev, kui koosolekul osaleb vähemalt 60% hindamispaneeli liikmetest. Otsused (sh uuringuettepanekute alakriteeriumite lõplikud hinded) võetakse vastu võimalusel konsensuslikult, kuid kui see pole võimalik, siis lihthääle enamusega. Hääle võrdse jagunemise korral saab määravaks paneeli juhi hääle.
- 2.9. Hindamispaneeli koosolekud toimuvad kas füüsiliselt või videosilla vahendusel. Koosolekul osalemist pole lubatud asendada kirjaliku arvamuse avaldamise või muu kirjaliku menetlusprotsessiga.
- 2.10. ETag-i töötaja(d) osaleb hindamispaneeli koosolekul eelkõige teabe jagamise ja selgituste andmise eesmärgil ning protokollijana. ETag-i esindaja(te)l hindamispaneelis hääleõigust ei ole.
- 2.11. ETag koostöös ETag-i hindamisnõukogu esindajaga valib uuringuettepaneku retsenseerimiseks sõltumatud eksperdid. Sõltumatuks eksperdiks võib olla rahvusvaheliselt tunnustatud oma eriala ekspert Eestist või mõnest teisest riigist. Sõltumatud eksperdid täidavad iga nende poolt hinnatava uuringuettepaneku kohta retsensioonivormi ETIS-es. Eksperdid allkirjastavad huvide konflikti välistamiseks ja konfidentsiaalsuse kinnitamiseks sõltumatuse ja konfidentsiaalsuse deklaratsiooni.
- 2.12. Kõik hindamispaneeli liikmed loevad kõik uuringuettepanekud läbi.
- 2.13. Hindamispaneeli juht määrab iga uuringuettepaneku konkursi jaoks raportööri, kelle ülesandeks on hindamispaneelile ekspertide retsensioonidest kokkuvõtte (koondretsensiooni) tegemine. Lõpphinnangu ETISes vormistab ja kinnitab hindamispaneeli töös osalev ETag-i hindamisnõukogu esindaja.
- 2.14. Vastavalt RITA TAT-i punktidele 6.1.4.9. hinnatakse rakendusuuringu ettepanekuid kahe kriteeriumi suhtes:
  - 1) uuringu sotsiaalmajanduslik ja ühiskondlik relevantsus;
  - 2) uuringu teaduslik tase.
- 2.15. Eksperdid peavad oma retsensioonid esitama ETIS-es vastavalt ETagi esindaja ja hindaja vahelisele kokkuleppele. Hindeid tuleb anda iga alakriteeriumi lõikes 0.5 punkti täpsusega. Hinnanguid tuleb põhjendada.
- 2.16. Raportööri koondretsensiooni ning teiste paneeli liikmete individuaalsete hinnangute ära kuulamise järel otsustab hindamispaneel koosolekul uuringuettepaneku kriteeriumite ja nende alakriteeriumite hinded. Alakriteeriumi hinne ei ole paneeliliikmete antud hinnete aritmeetiline keskmine, vaid paneeliliikmete konsensuslik otsus. Juhul, kui konsensust ei saavutata, tehakse otsused lihthääle enamusega ning hääle võrdse jagunemise puhul on otsustavaks paneeli juhi hääle. Kriteeriumite hinded arvutatakse matemaatiliselt vastavalt TAT-i punktis 6.1.4.9 toodud osakaaludele.
- 2.17. Hindamispaneel teeb pärast raportööri ära kuulamist, arutelu, alakriteeriumite ja kriteeriumite lõikes antavate hinnete ja hinnangute andmist ETag-ile järgmised ettepanekud:
  - 1) lävendit mitte ületanud uuringuettepanekuid mitte rahastada,
  - 2) lävendi ületanud uuringuettepanekut rahastada vastavalt pingereale või
  - 3) seada rahastamiseks lisatingimusi.

- 2.18. ETAg koostab koosolekust protokoll, mille allkirjastavad hindamispaneeli juht ja protokollija.
- 2.19. Mõlema kriteeriumi lävend on 3.5 punkti.

3. RAHASTAMISOTSUSE TEGEMINE

- 3.1. ETAg arvutab mõlema hindamiskriteeriumi hinnete põhjal koondhinde, sealjuures esimese kriteeriumi osakaal on 60 % ja teise kriteeriumi osakaal 40% koondhindest.
- 3.2. Kummagi kriteeriumi hinnete alusel koostatud pingeridade põhjal moodustatakse lävendi ületanud uuringuettepanekute lõplik pingerida.
- 3.3. Iga uuringuteema kohta rahastatakse vähemalt ühte projekti, mis on ületanud mõlema kriteeriumi osas lävendi ning mis on vastava uuringuteema projektide pingereas kõrgeima punktisummaga. Kui mõne uuringuteema osas pole ühtegi sellist ettepanekut, siis see uuringuteema jääb rahastamata.
- 3.4. Uue konkursi korraldamise otsustab ETAg.
- 3.5. Võrdse koondhindega ettepanekute puhul rahastatakse uuringuettepanek, millel on kõrgem esimese kriteeriumi hinne.
- 3.6. Kui ka esimese kriteeriumi hinne on mõlemal projektil võrdne, siis selgitatakse võitja välja liisusheitmise tulemusena.

4. HINDAMISPANEELI LIIKMETE ÕIGUSED JA KOHUSTUSED

- 4.1. Kohustused:
  - 4.1.1. Hindamises osalevad hindamispaneeli liikmed peavad vastama perioodi 2014-2020 struktuuritoetuse seaduse § 21 lõikes 4 sätestatud tingimustele.
  - 4.1.2. Hindamispaneeli liikmed on kohustatud allkirjastama huvide konflikti välistamiseks ja konfidentsiaalsuse kinnitamiseks sõltumatuse ja konfidentsiaalsuse deklaratsiooni.
  - 4.1.3. Hindamises osalevad hindamispaneeli liikmed peavad kõik uuringuettepanekud läbi lugema.
  - 4.1.4. Hindamispaneeli liikmed on kohustatud koheselt peale uuringuettepanekute kättesaamist teavitama sõltumatu hinnangu andmist takistavatest asjaoludest (nt. huvide konflikt) ETAg-ile.
- 4.2. Õigused:
  - 4.2.1. Hindamispaneeli liikmetel on õigus saada tasu uuringuettepanekute hindamise ja hindamispaneeli koosolekul osalemise eest.
  - 4.2.2. Hindamispaneeli liikmetel on õigus vajadusel küsida ETAg-i käest lisateavet esitatud uuringuettepanekute kohta.

5. HINDAMISKRITEERIUMITE KIRJELDUS

- 5.1. Uuringuettepanekut hinnatakse toetuse andmise tingimuste punktis 6.1.4.9. välja toodud hindamiskriteeriumite ja alakriteeriumite põhjal. Korraldatavad konkursid on teemaspetsiifilised ja seetõttu kasutatakse iga teema puhul individuaalset lähenemist. Kriteeriumid, alakriteeriumid ja nende osakaalud uuringuettepanekute hindamiseks põhinevad lisa 2 toodud tabelil.
- 5.2. Uuringuettepanekut hinnatakse valikukriteeriumide lõikes skaalal 1 (mitterahuldav) kuni 5 (suurepärase). Alakriteeriumite piires võib hindeid anda sammuga 0.5 punkti. Numbrilise skaala väärtushinnangud on järgmised:
  - 1) „mitterahuldav“ (1)
  - 2) „rahuldav“ (2)
  - 3) „hea“ (3)
  - 4) „väga hea“ (4)
  - 5) „suurepärase“ (5).
- 5.3. Hinnanguid tuleb põhjendada.

VIITED

„Valdkondliku teadus- ja arendustegevuse tugevdamine (RITA)“ toetuse andmise tingimused

RITA tegevuse 1 üldised hindamiskriteeriumid TATi punkt 6.1.4.9. alusel

Kriteerium ja selle kaal	Alakriteeriumi kirjeldus	Alakriteeriumi kaal kriteeriumist
Kriteerium 1 Uuringu sotsiaalmajanduslik ning ühiskondlik relevantsus (60%) KRITEERIUMI LÄVEND 3,5 punkti	Uuringu mõju RITA eesmärkide ning riiklike strateegiate ja arengukavade ellu rakendamisele;	60%
	uuringu vastavus lähteülesandes toodud eesmärkidele ning lähteülesandes tõstatatud probleemide lahendamisele	
	Panus sotsiaalmajanduslike ja ühiskondlike probleemide lahendamisele	
	Vastavus nutika spetsialiseerumise raamistikule, kus asjakohane	30%
	Uuringu tulemuste levitamise ja rakendamise plaan ning tutvustamine ühiskonnale	
	Oodatav panus teadlaste järelkasvu tagamise riigile olulistes valdkondades	
Kriteerium 2 Uuringu teaduslik tase (40%) KRITEERIUMI LÄVEND 3,5 punkti	Uuringu mõju läbivatele teemadele	10%
	Konsortsiumi suutlikkus uuringut ellu viia	30%
	Senise uurimistöö teaduslik tase, uurimisrühmade juhtide ja põhitäitjate eelneva teadustöö tulemused	
	Taristu piisavus	
	Kavandatava uuringu metoodika, teaduslik tase ja põhjendatus	40%
Kriteerium 3 Uuringu teaduslik tase (40%) KRITEERIUMI LÄVEND 3,5 punkti	Eelarve ja ajakava põhjendatus ja realistlikkus	30%

Hinnete kirjeldused⁴

I hindamiskriteerium

Kriteerium 1		60%
Uuringu sotsiaalmajanduslik ning ühiskondlik relevantsus;		
1.1		
-Uuringu mõju RITA eesmärkide ning riiklike strateegiate ja arengukavade ellu rakendamisele; uuringu vastavus lähteülesandes toodud eesmärkidele ning lähteülesandes tõstatatud probleemide lahendamisele		
-Panus sotsiaalmajanduslike ja ühiskondlike probleemide lahendamisele; vastavus nutika spetsialiseerumise raamistikule, kus asjakohane;		
<u>Osakaal I kriteeriumist 60%</u>		
-Uuringu mõju RITA eesmärkide ning riiklike strateegiate ja arengukavade ellu rakendamisele; uuringu vastavus lähteülesandes toodud eesmärkidele ning lähteülesandes tõstatatud probleemide lahendamisele		
„5“	Uuring lahendab <u>väga otseselt ja selgelt</u> lähteülesandes toodud probleemid ja eesmärgid, on <u>otseselt, tugevasti ja selgelt</u> seotud RITA eesmärkide, riiklike strateegiate ja arengukavadega ning <u>toob parimal võimalikul moel välja</u> uuringu seosed erinevate strateegiate ja arengukavadega, mille koostamisel või rakendamisel on uuringut võimalik kasutada.	
„4“	Uuring lahendab <u>hästi</u> lähteülesandes toodud probleemid ja eesmärgid, on <u>otseselt</u> seotud RITA eesmärkide, riiklike strateegiate ja arengukavadega ning <u>toob selgelt</u> välja uuringu seosed erinevate strateegiate ja arengukavadega, mille koostamisel või rakendamisel on uuringut võimalik kasutada.	
„3“	Uuring lahendab <u>piisavalt selgelt</u> lähteülesandes toodud probleemid ja eesmärgid, on <u>piisavalt selgelt</u> seotud RITA eesmärkide, riiklike strateegiate ja arengukavadega ning <u>toob pigem selgelt</u> välja uuringu seosed erinevate strateegiate ja arengukavadega, mille koostamisel või rakendamisel on uuringut võimalik kasutada, samas võib esineda teatud küsitavusi seoste asjakohasuse kohta.	
„2“	Uuringu vastavus lähteülesandes toodud probleemide ja eesmärkide lahendamisega on <u>kaheldav</u> , seotus RITA eesmärkide, riiklike strateegiate ja arengukavadega on <u>nõrk</u> ning <u>pigem ei too selgelt</u> välja uuringu seoseid erinevate strateegiate ja arengukavadega, mille koostamisel või rakendamisel oleks uuringut võimalik kasutada.	
„1“	Uuring <u>ei ole seotud</u> lähteülesandes toodud probleemide ja eesmärkide lahendamisega, seotus RITA eesmärkide, riiklike strateegiate ja arengukavadega on <u>ebaselge</u> , samuti on <u>ebaselge</u> , kas ja millise strateegia või arengukava koostamisel või rakendamisel oleks uuringut võimalik kasutada.	
-Panus sotsiaalmajanduslike ja ühiskondlike probleemide lahendamisele; vastavus nutika spetsialiseerumise raamistikule, kus asjakohane		
„5“	Uuringu panus sotsiaal-majanduslike ja ühiskondlike, eelkõige keskkonda ja tervist puudutavate probleemide lahendamisesse on <u>väga suur ja väga oluline, uuring on väga innovaatiline</u> ⁵ . Uuring	

⁴ Hinnete lõplikud kirjeldused kujundatakse vajadusel väljakuulutatava konkursi teemaspetsiifilisemaks.

⁵ Teadus- ja arendustegevuse korralduse seadus, §2, punkt 5: innovatsioon – uute ideede ja teadmiste kasutamine uudsete lahenduste rakendamiseks, mis hõlmab toodete ja teenuste väljatöötamist ning uuendamist (tooteinnovatsioon); vastavate turgude hõivamist ja laiendamist (turuinnovatsioon); uute tootmis-, tarne- ja

	toob selgelt ja väga hästi põhjendatult välja erinevad aspektid, kuidas ta mõjutab ühiskonda, majandust, keskkonda ning tervist ja kuidas on tulemused riigi jaoks rakenduslikud. Samuti on see uuring <u>väga hästi seostatud</u> nutika spetsialiseerumise eesmärkidega, kus asjakohane.
„4“	Uuringu panus sotsiaal-majanduslike ja ühiskondlike, eelkõige keskkonda ja tervist puudutavate probleemide lahendamisesse on <u>suur ja oluline, uuring on innovaatiline</u> . Uuring toob <u>hästi</u> välja erinevad aspektid, kuidas ta mõjutab ühiskonda, majandust, keskkonda ning tervist ja kuidas on tulemused riigi jaoks rakenduslikud. Samuti on see uuring <u>hästi</u> seostatud nutika spetsialiseerumise eesmärkidega, kus asjakohane.
„3“	Uuringu panus sotsiaal-majanduslike ja ühiskondlike, eelkõige keskkonda ja tervist puudutavate probleemide lahendamisesse <u>on pigem suur ja pigem oluline, uuring sisaldab mõningaid innovaatilisi aspekte</u> . Uuring <u>pigem toob välja</u> erinevad aspektid, kuidas ta mõjutab ühiskonda, majandust, keskkonda ning tervist ja kuidas on tulemused riigi jaoks rakenduslikud. Samuti on see uuring <u>piisavalt</u> seostatud nutika spetsialiseerumise eesmärkidega, kus asjakohane.
„2“	Uuringu panus sotsiaal-majanduslike ja ühiskondlike, eelkõige keskkonda ja tervist puudutavate probleemide lahendamisesse <u>on pigem väike ja pigem ebaoluline, uuringu innovaatilisus on kaheldav. On kaheldav, kas uuring toob välja</u> erinevad aspektid, kuidas ta mõjutab ühiskonda, majandust, keskkonda ning tervist ja kuidas on tulemused riigi jaoks rakenduslikud. Samuti on <u>kaheldav, kui hästi on</u> see teema seostatud nutika spetsialiseerumise eesmärkidega, kus asjakohane.
„1“	Uuringu panus sotsiaal-majanduslike ja ühiskondlike, eelkõige keskkonda ja tervist puudutavate probleemide lahendamisesse on <u>väike ja ebaoluline, uuringus puudub innovaatilisus</u> . Uuring <u>ei too välja</u> erinevaid aspekte, kuidas ta mõjutab ühiskonda, majandust, keskkonda ning tervist ja kuidas on tulemused riigi jaoks rakenduslikud. Samuti <u>puudub</u> seos nutika spetsialiseerumise eesmärkidega.
1.2 -Uuringu tulemuste levitamise ja rakendamise plaan ning tutvustamine ühiskonnale <u>Osakaal I kriteeriumist 30%</u>	
„5“	Uuringu tulemused on <u>väga selged ja väga hästi rakendatavad</u> . Tulemuste rakendamise plaan on <u>väga hästi koostatud ja väga hästi teostatav, väga realistlik, kaasates kõiki vajalikke osapooli</u> . Välja on pakutud erinevad stsenaariumid tulemuste levitamiseks: näiteks konverentsidel osalemine, juhendmaterjalide koostamine, koolituste koostamine, infopäevad jne, teema kajastatus ajakirjanduses, kaasa arvatud rahvusvahelises teaduskirjanduses, kus kohane. Väljapakutu võimaldab <u>väga hästi</u> tulemusi levitada ja ühiskonnale tutvustada.
„4“	Uuringu tulemused on <u>hästi välja toodud ja hästi rakendatavad</u> . Tulemuste rakendamise plaan on <u>väga hästi koostatud ja hästi teostatav, realistlik, kaasates enamusi vajalikke osapooli</u> . Välja on pakutud erinevad stsenaariumid tulemuste levitamiseks: näiteks konverentsidel osalemine, juhendmaterjalide koostamine, koolituste koostamine, infopäevad jne, teema kajastatus ajakirjanduses, kaasa arvatud rahvusvahelises teaduskirjanduses, kus kohane. Väljapakutu võimaldab <u>hästi</u> tulemusi levitada ja ühiskonnale tutvustada.
„3“	Uuringu tulemused on <u>mõistetavad ja rakendatavad</u> . Tulemuste rakendamise plaan on <u>teostatav</u> , kuigi võib esineda teatud kaheldavusi või on mõne olulise osapoole kaasatus nõrk. Välja on pakutud erinevad stsenaariumid tulemuste levitamiseks: näiteks konverentsidel osalemine, juhendmaterjalide koostamine, koolituste koostamine, infopäevad jne, teema kajastatus ajakirjanduses, kaasa arvatud rahvusvahelises teaduskirjanduses, kus kohane. Väljapakutu võimaldab <u>piisavalt</u> tulemusi levitada ja ühiskonnale tutvustada.

müügimeetodite loomist ning juurutamist (protsessiinnovatsioon); uuendusi juhtimises ja töökorralduses (organisatsiooniinnovatsioon) ning töötingimuste ja personali oskuste arendamist (personaliinnovatsioon)

„2“	Uuringu tulemused on <u>pigem ebapiisavalt välja toodud ja pigem ei ole rakendatavad</u> . Tulemuste rakendamise plaan on <u>koostatud pigem puudulikult ja pigem on kesiselt teostatav</u> . Paljud olulised osapooled on rakendusplaanist <u>väljas</u> . Välja pakutud stsenaariumid tulemuste levitamiseks võimaldavad <u>piiratud ulatuses</u> tulemusi levitada ja ühiskonnale tutvustada.
„1“	Uuringu tulemused on <u>segaselt sõnastatud</u> . Tulemuste rakendamise plaan <u>puudub või on teostamatu</u> . <u>Väljapakutud stsenaariumid ei võimalda</u> tulemusi piisavalt levitada ega ühiskonnale tutvustada.
1.3 -Oodatav panus teadlaste järelkasvu tagamisse riigile olulistes valdkondades; uuringu mõju läbivatele teemadele <u>Osakaal I kriteeriumist 10%</u>	
„5“	Uuringut läbiviiva töörühma vanuseline struktuur on <u>väga hästi</u> optimeeritud. <u>Väga hästi</u> on kaasatud akadeemilise karjäärimudeli erinevad tasemed. Uuringusse on kaasatud <u>väga hea ja väga hästi põhjendatud</u> magistrantide ja doktorantide kombinatsioon. Uuringu mõju läbivatele teemadele on <u>väga selge</u> .
„4“	Uuringut läbiviiva töörühma vanuseline struktuur on <u>hästi</u> optimeeritud. <u>Hästi</u> on kaasatud akadeemilise karjäärimudeli erinevad tasemed. Uuringusse on kaasatud <u>hea ja hästi</u> põhjendatud magistrantide ja doktorantide kombinatsioon. Uuringu mõju läbivatele teemadele on <u>selge</u> .
„3“	Uuringut läbiviiva töörühma vanuseline struktuur on <u>piisavalt</u> läbimõeldud. Kaasatud on <u>piisavalt</u> akadeemilise karjäärimudeli erinevaid tasemeid. Uuringusse on kaasatud <u>piisavalt</u> nii magistrante kui ka doktorante. Uuringu mõju läbivatele teemadele on <u>piisav</u> .
„2“	Uuringut läbiviiva töörühma vanuseline struktuur on <u>kohati läbimõtlemata</u> . Akadeemilise karjäärimudeli erinevad tasemed ei ole tasakaalus. Uuring kaasab <u>väga vähe</u> magistrante või doktorante, kuigi see oleks vajalik ja võimalik. Uuringu mõju läbivatele teemadele on <u>ebaselge</u> .
„1“	Uuringut läbiviiva töörühma vanuseline struktuur <u>ei ole läbimõeldud</u> . Esindatud ei ole akadeemilise karjäärimudeli kõiki tasemeid. Uuring <u>ei kaasa</u> magistrante ega doktorante, kuigi see oleks vajalik ja võimalik. Uuringu mõju läbivatele teemadele <u>puudub</u> .

II hindamiskriteerium

Kriteerium 2	40%
Uuringu teaduslik tase	
2.1 -Konsortsiumi suutlikkus uuringut ellu viia, -Senise uurimistöö teaduslik tase, uurimisrühmade juhtide ja põhitäitjate eelneva teadustöö tulemused ja -Taristu piisavus <u>Osakaal II kriteeriumist 30%</u>	
-Konsortsiumi suutlikkus uuringut ellu viia	

„5“	Konsortsium on komplekteeritud suurepäraselt, kõik vajalikud kompetentsid uuringu läbiviimiseks on <u>väga hästi esindatud</u> ja sellega on loodud kõik eeldused uuring suurepäraselt ellu viia.
„4“	Konsortsium on komplekteeritud <u>hästi</u> ja kõik vajalikud kompetentsid uuringu läbiviimiseks on <u>hästi esindatud</u> ja sellega on loodud head eeldused uuring hästi ellu viia.
„3“	Konsortsium on komplekteeritud <u>piisavalt</u> , vajalikud kompetentsid uuringu läbiviimiseks on <u>enamasti olemas</u> ja sellega on loodud eeldused uuring läbi viia.
„2“	Konsortsiumi komplekteeritus <u>jätab soovi</u> , vajalikud kompetentsid uuringu läbiviimiseks on <u>puudulikud</u> ja uuringu edukas läbiviimine on küsitav.
„1“	Konsortsiumil puudub suutlikkus uuringut ellu viia.
-Senise uurimistöö teaduslik tase, uurimisrühmade juhtide ja põhitäitjate eelneva teadustöö tulemused	
„5“	Konsortsiumi kuulub üks või mitu inimest, kelle teadustulemused uuringuga seotud valdkondades on <u>silmapaistval</u> tasemel. Konsortsiumi partnerite seas on uurimisgruppe, kellel on eelnev korduv koostöö kogemus. Üks või mitu konsortsiumi partnerit on eelnevalt olnud <u>ülledukad</u> erinevate projektide, uurimistoetuste või rahvusvahelise rahastamise taotlemisel ja <u>väga paljude</u> projektide või uurimistoetuste juhtimisel/haldamisel.
„4“	Konsortsiumi kuulub üks või mitu inimest, kelle teadustulemused uuringuga seotud valdkondades on <u>tunnustatud</u> . Konsortsiumi partnerite seas on uurimisgruppe, kes on varem <u>vähemalt korra koostööd teinud</u> . Üks või mitu konsortsiumi partnerit on eelnevalt olnud <u>edukad</u> erinevate projektide, uurimistoetuste või rahvusvahelise rahastamise taotlemisel ja <u>paljude</u> projektide või uurimistoetuste juhtimisel/haldamisel.
„3“	Konsortsiumi kuulub üks või mitu inimest, kelle teadustulemused uuringuga seotud valdkondades on <u>nähtavad</u> . Konsortsiumi partnerite seas on uurimisgrupid, kes <u>varem koostööd teinud</u> ei ole, aga taotluse põhjal on alust oletada, et nad on koostööks suutelised. Konsortsiumi partneritel on olnud <u>vähe projekte</u> või uurimistoetusi või rahvusvahelist rahastust. Konsortsiumil on mõningane projektide või uurimistoetuste juhtimise/haldamise kogemus.
„2“	Konsortsiumi partnerite teadustulemused uuringuga seotud valdkondades on kesised. Konsortsiumi partnerite seas on uurimisgrupid, kes varem koostööd teinud ei ole. Taotlusest nähtub, et nende koostöövõimekus on väike. Konsortsiumi partneritel on olnud väga vähe projekte või uurimistoetusi. Konsortsiumi võimekus oma seniste kogemuste ja oskuste baasil projekti ellu viia on väike.
„1“	Konsortsiumi partneritel ei ole sellealaseid teadustulemusi. Konsortsiumi partnerid ei ole varem koostööd teinud. Partnerite koostöövõimekus on puudulik. Konsortsiumi partneritel ei ole olnud varasemaid projekte ega uurimistoetusi. Konsortsiumi võimekus projekti ellu viia on väga väike.
-Taristu piisavus	
Tingi-muslik	Teema täitmine ei eelda vastava taristu olemasolu
Tingi-muslik	Teema täitmine eeldab vastava taristu olemasolu
„5“	Taristu uuringu elluviimiseks on tiptasemel ja uuringu tegemiseks igati vastav.
„3“	Taristu on osaliselt olemas, kuid uuringu tegemiseks piisav.
„1“	Uuringu elluviimiseks taristu puudub ja seda ei ole võimalik ka rentida ega osta.
2.2	

-Kavandatava uuringu metoodika, teaduslik tase ja põhjendatus <u>Osakaal II kriteeriumist 40%</u>	
„5“	Metoodika on <u>väga innovatiivne, väga kaasaegne, parim võimalik viis</u> lähteülesandes seatud probleemide lahendamiseks. Välja pakutud probleemilahendused on <u>silmapaistvad, selged, asjakohased</u> ja põhjendatud. Uurimisküsimused ja hüpoteesid on <u>väga hästi</u> välja toodud ja suurepäraselt põhjendatud. Välja pakutud metoodika vastab <u>väga täpselt</u> sellele, mida lähteülesandes oodatakse.
„4“	Metoodika <u>kasutab innovatiivseid aspekte, metoodika on kaasaegne, väga sobilik</u> lähteülesandes seatud probleemide lahendamiseks. Välja pakutud probleemilahendused <u>on väga head, selged, asjakohased ja põhjendatud</u> . Uurimisküsimused ja hüpoteesid on <u>hästi välja toodud</u> ja hästi põhjendatud. Välja pakutud metoodika vastab <u>täpselt</u> sellele, mida lähteülesandes oodatakse.
„3“	Metoodika <u>on sobilik</u> lähteülesandes seatud probleemide lahendamiseks. Välja pakutud probleemilahendused on <u>pigem head, asjakohased ja põhjendatud</u> . Uurimisküsimused ja hüpoteesid on <u>piisavalt</u> välja toodud ja põhjendatud. Välja pakutud metoodika <u>vastab suures osas</u> sellele, mida lähteülesandes oodatakse.
„2“	Metoodika on lähteülesandes seatud probleemide lahendamiseks pigem ebasobiv. Välja pakutud probleemilahendused <u>on ebaselged</u> , ei ole asjakohased ega põhjendatud. Uurimisküsimused ja hüpoteesid <u>on mõnevõrra ebatäpsed</u> ja korralikult põhjendamata. Välja pakutud metoodika <u>pigem ei vasta</u> sellele, mida lähteülesandes oodatakse.
„1“	Metoodika on ebasobiv lähteülesandes seatud probleemide lahendamiseks. Ei ole võimalik aru saada, kuidas valitud metoodika lähteülesandes toodud probleeme lahendab. Uurimisküsimused on ebaselgelt sõnastatud.
2.3 -Eelarve, tööprotsessi ja ajakava põhjendatus ja realistlikkus <u>Osakaal II kriteeriumist 30%</u>	
„5“	Projekti eelarve, ettepanek tööprotsessi korraldamisele ja ajakava on <u>suurepäraselt koostatud, väga realistlikud</u> , eelarve <u>suurepäraselt optimeeritud ning kulutõhus</u> , tegevus- ja ajakava võimaldavad <u>väga hästi</u> ning agiilselt saavutada lähteülesandes toodud eesmärgid.
„4“	Projekti eelarve, ettepanek tööprotsessi korraldamisele ja ajakava on <u>väga hästi</u> koostatud, realistlikud, eelarve <u>väga hästi</u> optimeeritud ning tegevus- ja ajakava võimaldavad <u>hästi ning agiilselt</u> saavutada lähteülesandes toodud eesmärgid.
„3“	Projekti eelarve, ettepanek tööprotsessi korraldamisele ja ajakava on selged, üldjoontes realistlikud, eelarve optimaalne ning tegevusja ajakava võimaldavad agiilselt saavutada lähteülesandes toodud eesmärgid.
„2“	Projekti eelarve, ettepanek tööprotsessi korraldamisele ja ajakava on ebapiisavalt läbi mõeldud, kohati ebarealistlikud, eelarve optimeerimata ning tegevus- ja ajakava sobilikkus lähteülesandes toodud eesmärkide saavutamiseks ning projekti agiilseks juhtimiseks küsitav.
„1“	Projekti eelarve, ettepanek tööprotsessi korraldamisele ja ajakava projekti elluviimiseks on ebarealistlikud, eelarve on tasakaalust väljas ja tegevuste ning ajakava ei võimalda lähteülesandes toodud eesmärkide saavutamist ega projekti agiilset juhtimist.